

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské výchovy

**Letní pobyt pro děti z Dětského domova Moravská
Třebová
Bakalářský projekt**

Autor: Eva Jeřábková
Vedoucí práce: Mgr. Milena Ůbrink Hobzová, Ph.D.

Olomouc 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářský projekt vypracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.

V Olomouci dne

.....

Eva Jeřábková

Poděkování

Děkuji paní Mgr. Mileně Öbrink Hobzové, Ph.D., za odborné vedení mého bakalářského projektu, za cenné rady a ochotu. Dále bych chtěla poděkovat zaměstnancům Dětského domova Moravská Třebová za poskytnutí potřebných informací o zařízení.

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 DĚTSKÝ DOMOV MORAVSKÁ TŘEBOVÁ	9
1. 1 Hlavní činnost Dětského domova Moravská Třebová	9
1. 2 Okolí Dětského domova Moravská Třebová	10
1. 2. 1 Historie města.....	10
1. 2. 2 Lokalizace Dětského domova Moravská Třebová	10
1. 2. 3 Volnočasové aktivity v obci a okolí	11
1. 3 Historie Dětského domova Moravská Třebová	11
1. 4 Ekonomická situace Dětského domova Moravská Třebová.....	12
1. 5 Zkušenosti s podáváním projektů	12
1. 5. 1 Transformace péče o ohrožené děti a mládež	13
2 CHARAKTERISTIKA PROJEKTU.....	14
2. 1 Předmět projektu	14
2. 2 Cíl projektu	14
2. 2. 1 Měřitelné ukazatele cílů projektu	14
2. 3 Potřebnost projektu	15
2. 3. 1 SWOT analýza Dětského domova Moravská Třebová.....	15
2. 4 Místo pobytu.....	18
3 POPIS PROJEKTU	19
3. 1 Současný stav.....	19
3. 2 Plánovaný stav	19
3. 3 Multiplikační efekt	20
3. 3. 1 Udržitelnost projektu a návaznost dalších aktivit na projekt	20
4 ŘEŠENÍ PROJEKTU	21
4. 1 Harmonogram projektu	21
4. 1. 1 Program dne	21

4. 2 Technické a organizační zajištění projektu	22
4. 2. 1 Personální zabezpečení	22
4. 2. 2 Materiální zabezpečení	22
4. 2. 3 Rozpočet projektu	22
5 Průběh letního pobytu.....	23
5. 1 První den: sobota, příjezdový den.....	23
5. 1. 1 Dotkněte se stropu!	23
5. 1. 2 Mrkvičky	24
5. 1. 3 Asociace	25
5. 1. 4 Co jsme si zabalili na pobyt	26
5. 2 Druhý den: neděle	27
5. 2. 1 Malování přírodninami	27
5. 2. 2 Na lovu	28
5. 2. 3 Velitel blázince	29
5. 2. 4 Létající koberec	30
5. 2. 5 Poštovní doručovatel.....	30
5. 2. 6 Sousoší	31
5. 2. 7 Vytváření čísel	32
5. 2. 8 Přesvědč mě.....	33
5. 3 Třetí den: pondělí	34
5. 3. 1 Magická znamení.....	34
5. 3. 2 Stolní tenis.....	35
5. 3. 3 Šestinožky	35
5. 3. 4 Zachraň mě před upírem	36
5. 3. 5 Jablkov	37
5. 3. 6 Pomerančový tanec	38
5. 4 Čtvrtý den: úterý	39

5. 4. 1 Tajný agent	39
5. 4. 2 Badminton	40
5. 4. 3 Dotěrný hmyz	40
5. 4. 4 Lesní košíková.....	41
5. 4. 5 Cesta za pokladem	42
5. 4. 6 Veselé básničky	42
5. 5 Pátý den: středa	43
5. 5. 1 Vizitka	43
5. 5. 2 Monstrum	44
5. 5. 3 Gordický uzel	45
5. 5. 4 Běh terénem s úkoly	46
5. 5. 5 Klubko	47
5. 6 Šestý den: čtvrtek (odpočinkový den)	48
5. 6. 1 Vaření oběda.....	48
5. 7 Sedmý den: pátek	49
5. 7. 1 Hry na rozvoj důvěry	49
5. 7. 2 Společný erb	51
5. 7. 3 Výkřiky ve tmě	51
5. 7. 4 Mars a Venuše	52
5. 8 Osmý den: sobota (odjezdový den).....	53
ZÁVĚR.....	54
LITERATURA A PRAMENY	55
Odborná literatura	55
Internetové zdroje	55
Informace získané osobním kontaktem.....	56

ÚVOD

Do dětských domovů jsou umisťovány děti, které z různých důvodů nemohou žít ve své biologické rodině, a soud jim proto nařídil ústavní výchovu. Vyrůstat v takovém zařízení není pro děti přirozené a ani přes profesionální přístup pedagogických pracovníků není možné v dětském domově dosáhnout správného vývoje dítěte jako ve vlastní rodině. Klíčovým úkolem pracovníků je zejména vést děti k samostatnosti, aby se po odchodu ze zařízení dokázaly potýkat s každodenními povinnostmi a nástrahami života. Dále je třeba také posilovat vztahy mezi dětmi samotnými, protože pochází z jiných typů prostředí a sdílí spolu život v dětském domově. V neposlední řadě je nutné s dětmi pracovat i v jejich volném čase, vychovatelé plánují společné aktivity a pobyty.

Cílem předkládaného bakalářského projektu je navrhnout letní pobyt pro děti z Dětského domova Moravská Třebová. Aktivity se budou orientovat na rozvoj dobrých vztahů ve skupině, komunikaci a spolupráci mezi dětmi a mezi dětmi a pedagogy. K dalším cílům patří rozvoj pohybových dovedností, mrštnosti, obratnosti, kreativity a prohloubení vzájemné důvěry. Pobyt je ale mimo jiné i rekreační. Aktivity jsou zaměřené nejen na zábavu, ale i na prevenci rizikového chování. Celý pobyt proběhne „offline“, děti nebudou mít většinu času k dispozici mobilní telefony a další zařízení se sociálními sítěmi.

Projekt je rozdělen do celkem pěti kapitol. První kapitola se zabývá obecnou charakteristikou Dětského domova Moravská Třebová. Popisuje hlavní činnost dětského domova (dále jen DD), která zahrnuje cíle výchovy a vzdělávání v DD, skladbu klientů a zaměstnanců. Dále se seznámíme s okolím domova, historií města Moravská Třebová, lokalizací domova a s volnočasovými aktivitami, které nabízí město. Nalezneme tu i informace o ekonomické situaci a historii DD, nebo o transformaci dětských domovů.

Druhá kapitola předkládá charakteristiku projektu. Obsahuje předmět, cíle a měřitelné ukazatele cílů projektu, potřebnost projektu a SWOT analýzu. V neposlední řadě popisuje také místo, kde se bude pobyt konat.

Další kapitola informuje o harmonogramu projektu a o časovém programu dne. Součástí jsou informace o technickém a organizačním zajištění projektu, personálním a materiálním zabezpečení a je zde uveden celkový rozpočet projektu.

Poslední kapitola se zabývá samotným průběhem letního pobytu. Je zde podrobně rozepsaný průběh každého dne včetně jednotlivých aktivit. Samotný pobyt lze realizovat kdykoli v průběhu letních měsíců.

Aktivity jsou vhodné pro širokou věkovou skupinu dětí, protože v dětském domově mohou být klienti od tří do osmnácti let, nebo v případě studia do dvaceti šesti let. Činnosti v projektu se snaží zohlednit mladší děti, dávají jim dostatek prostoru a času tak, aby se i ony mohly aktivně do programu zapojit. Při hrách je nutné vždy vytvořit podobně silné týmy, aby nebyl hned zřejmý vítěz a účastníci neztratili motivaci.

Projekt lze uskutečnit i za nepříznivého počasí, kdy se aktivity mohou přesunout do vnitřních prostor, případně na jiný den. Vždy je nutno pamatovat na to, že činnosti zaměřené na prohloubení důvěry je nutné nechat na konec pobytu.

1 DĚTSKÝ DOMOV MORAVSKÁ TŘEBOVÁ

1. 1 Hlavní činnost Dětského domova Moravská Třebová

Dětský domov Moravská Třebová nabízí pobytovou péči dětem ve věku od 3 do 18 let, při studiu až do 26 let. Dítě mladší 3 let může být přijato z důvodu umístění sourozenců. V dětském domově jsou děti, kterým byla nařízena ústavní výchova nebo předběžné opatření a nemohou z různých důvodů vyrůstat ve své vlastní rodině. Do DD nemohou být umístěny děti se závažnými poruchami chování. Dětský domov Moravská Třebová je příspěvková organizace a zřizovatelem je Pardubický kraj.¹

Zmíněný dětský domov je rozdělen do tří rodinných skupin, které mají celkovou kapacitu 18 lůžek. Každá skupina zahrnuje 4-8 dětí. Součástí domova je tréninkový byt, který se nachází na náměstí v Moravské Třebové. Byt je určen celkově pro čtyři děti nad 15 let, které se tu pod kontrolou vychovatele učí samostatnosti a reálnému fungování domácnosti.

Mezi zaměstnance domova, kteří se starají o děti, patří ředitel, vychovatelé, asistenti pedagoga a psycholog. Další zaměstnanci jsou sociální pracovníce, účetní, údržbář a uklízečka. Aktuality a veškeré informace o domově jsou dostupné na webových stránkách nebo na facebookové stránce Dětský domov Moravská Třebová.²

Děti z dětského domova pocházejí ze sociálně znevýhodněných rodin a důvodem jejich umístění byla nepříznivá sociální situace (nevhodné bytové podmínky nebo ztráta bydlení, ztráta zaměstnání rodičů, závislost rodičů na drogách). Nachází se tu i sourozenecké skupiny. Zaměstnanci domova udržují pravidelně kontakty s rodinami dětí a snaží se udělat vše pro to, aby dítě bylo v ústavním zařízení co nejkratší dobu. Pokud se rodiče zajímají o své dítě umístěné v DD, pravidelně ho navštěvují a dítě si berou i domů na pobyty, domov může navrhnout zrušení ústavní výchovy, kterému většinou předchází tzv. prodloužený pobyt v rodině dítěte. Všechny děti z Dětského domova Moravská Třebová jsou navrženy do pěstounské péče, ale domov ji ve spolupráci s Orgánem sociálně-právní ochrany dětí podporuje především u dětí, které se z různých důvodů do své rodiny již nemohou vrátit.³

¹ Dětský domov Moravská Třebová: *Výroční zpráva* [online]. 2019, s. 3-4

² Dětský domov Moravská Třebová: *Školní vzdělávací program* [online]. 2019, s. 4.

³ Dětský domov Moravská Třebová: *Výroční zpráva* [online]. 2019, s. 9.

Hlavní cíle výchovy a vzdělávání dětského domova jsou:

- *„Bezpečné, klidné a rozvíjející prostředí dětského domova.*
- *Zázemí, co nejvíce se podobající domácímu prostředí.*
- *Návrat dítěte do biologické rodiny, popřípadě do náhradní rodinné péče.*
- *Dítě vzdělávané a navazující zdravé vztahy.*
- *Dospělý člověk s kompetencemi pro samostatný život“ (Širůček, 2019, s. 3) ⁴*

Dětský domov se řídí Zákonem 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních. ⁵

1. 2 Okolí Dětského domova Moravská Třebová

Moravská Třebová leží na pomezí Čech a Moravy. Nachází se v Pardubickém kraji v okrese Svitavy. Díky své rozloze a počtu obyvatel patří mezi malá města, ale přesto se nazývá „Městem příležitostí“, které jsou široké v nabídce z oblasti sportu, turistiky, nebo investic. ⁶

1. 2. 1 Historie města

Město založil Boreš z Rýzmburka v polovině 13. století. Osadníci začali stavbou jednoduchých domů ze dřeva, které se nedochovaly, ale z půdorysu vychází představa o čtvercovém náměstí s kolmo vybíhajícími ulicemi. Dodnes řada staveb upomíná na vysokou kulturní úroveň města, kdy bylo centrem humanistické vzdělanosti za vlády pánů z Boskovic. Centrem společenského dění se stal zrekonstruovaný renesanční zámek v Moravské Třebové. Mimo prohlídkových okruhů nabízí totiž pravidelně i řadu kulturních akcí pro veřejnost. Zámek patří k nejvýznamnějším renesančním památkám ve střední Evropě. ⁷

1. 2. 2 Lokalizace Dětského domova Moravská Třebová

Hlavní budova dětského domova se nachází na adrese J. K. Tyla 570/65 v Moravské Třebové. Budova je rozdělena na dvě bytové jednotky, z nichž jedna byla v červnu roku 2021 kompletně přestavěna a zrekonstruována a domov dostal jméno „U Třešně“. Druhá rodinná skupina taktéž disponuje novým vybavením a moderně zařízenými dětskými pokoji, které nemají „ústavní“ charakter a jsou velice útulné. Třetí rodinná skupina se nachází na nedalekém náměstí na adrese T.G.M. 13, 571 01 Moravská Třebová.

⁴ Dětský domov Moravská Třebová: *Školní vzdělávací program* [online]. 2019, s. 3.

⁵ Dětský domov Moravská Třebová: *Školní vzdělávací program* [online]. 2019, s. 3.

⁶ Moravská Třebová: Základní informace o městě [online].

⁷ Zámek Moravská Třebová: Historie zámku [online].

V Pardubickém kraji můžeme další dětské domovy najít v Pardubicích, Holicích, Dolní Čermné a v Poličce.

1. 2. 3 Volnočasové aktivity v obci a okolí

Děti z Dětského domova v Moravské Třebové mohou navštěvovat zájmové činnosti a sportovní kluby, které nabízí Dům dětí a mládeže Maják v Moravské Třebové. Děti z dětského domova dochází na kroužky taneční, sportovní, ale i výtvarné. Některé děti chodí i na Základní uměleckou školu Moravská Třebová, kde se věnují zpěvu nebo hře na hudební nástroje. Děti se pravidelně účastní také akcí, které pořádá zámek v Moravské Třebové.

Součástí dětského domova je keramická dílna, hřiště, pískoviště a v létě dokonce i bazén. V zimě jezdí pravidelně děti na hory, kde se všichni učí lyžovat. V létě mají děti pestrou nabídku možností účasti na různých táborech. Letní pobyt je už několik let rozdělen na dívčí a chlapecký. Chlapci mají dobrodružné pobyty, kde spí pod stanem, učí se rybařit a věnují se bojovým hrám. Děvčata si naopak užívají „dámskou jízdu“ plnou pohody, nakupování oblečení nebo návštěvu vizážistky.

1. 3 Historie Dětského domova Moravská Třebová

Dětský domov v Moravské Třebové poskytuje zázemí dětem, které nemohou vyrůstat ve svých rodinách již od roku 1926, výjimkou jsou pouze válečná léta. V letech 2000-2002 prošel dětský domov dostavbou a rekonstrukcí a vznikly dvě rodinné skupiny. Od roku 2011 tvoří třetí rodinnou skupinu tzv. „Samostatné bydlení“ v městském bytě 3+1, který se nachází na náměstí v Moravské Třebové. Byt pod dozorem vychovatele obývají 4 děti nad patnáct let.⁸

Při stěhování se v domově ztratila kronika, ve které byly veškeré údaje o historii zařízení. Informace uvedené níže jsou získané z rozhovoru se zaměstnanci.

Informantka 1 (asistentka pedagoga Zdena Holubová) na otázku zjišťující podobu prostorů domova dříve odpověděla, že před rokem 2000 tvořila dětský domov pouze jedna skupina dětí v jednom domě. Dle jejích slov v domově byla k dispozici jedna velká umývárna pro všechny. Dále tu byla společenská místnost, ve které se děti učily a zároveň sloužila jako obývací pokoj. Zmínila, že dětské pokoje bývaly rozděleny na dívčí a chlapecké. Informantka 1 také vzpomínala na zahradu domova, která byla dříve obklopena ovocnými stromy a děti na ní měly svůj bazének, což bylo dle ní na tehdejší dobu nezvyklé a luxusní. Informantka 2

⁸ Dětský domov Moravská Třebová: *Historie* [online].

(asistentka pedagoga Eva Koucká) popisovala tehdejší centrální kuchyň, kde po celý týden pro děti vařily kuchařky. Uvedla, že v rámci první transformace si děti s tetami začaly o víkendech vařit samy, a když v roce 2006 proběhla další transformace, pozice kuchařky se zrušila úplně.

Na otázku, co dalšího se vlivem transformace a postupem času v domově změnilo, informantka 2 odpověděla následovně: „*Velkým rozdílem je skladba zaměstnanců, kdysi zde pracovala pradelna, švadlena, uklízečka, kuchařka a údržbář. Dnes všechnu tuto práci zastávají vychovatelé s dětmi.*“

Další otázka zjišťovala, zda v minulosti probíhaly nějaké pobyty pro děti. Informantka 1 uvedla, že pobyty a tábory o prázdninách fungovaly výměnným způsobem, např. děti z DD Moravská Třebová jely do DD Polička a opačně. Dále zmínila, že na výlety se v minulosti jezdilo jen výjimečně jednou ročně a účastnili se jich všichni zaměstnanci a děti.

Informantka 1 na otázku zaměřenou na zajímavosti z historie dětského domova odpověděla, že po válečných letech prostory domova sloužily jako sirotčinec. Dle jejích informací děti chodily ve stejnokrojích a staraly se o ně řádové sestry. Informantka 2 zmínila, že dříve byly děti umísťovány co nejdál od svých rodin a návštěvy u rodičů skoro vůbec neprobíhaly.⁹

1. 4 Ekonomická situace Dětského domova Moravská Třebová

Dětský domov Moravská Třebová je financován zejména Pardubickým krajem. Domov ale spolupracuje s několika neziskovými organizacemi a různými sponzory. Projekt „Samostatné bydlení“ podporuje *Nadace Terezy Maxové dětem*, se kterou domov spolupracuje od roku 2011. Vánoční přání dětí plní organizace *Dejme šanci dětem*, která zároveň připravuje pro děti startovací balíčky do samostatného života. Organizace *Your chance* se individuálně věnuje dospívajícím dětem při přípravě na samostatný život. Dále domov spolupracuje s *Poradenským centrem Pestalozzi*, které realizuje pravidelná terapeutická setkání s dětmi. Psychoterapeutickou péči dětem nabízí *Krizové centrum Svitavy*. Domov podporuje také *Nadační fond Veroniky Kašákové, Škoda auto* nebo *Město Moravská Třebová*.¹⁰

1. 5 Zkušenosti s podáváním projektů

Dětský domov je již několik let zapojen do projektu Transformace péče o ohrožené děti a mládež, díky kterému prošel velkou proměnou a spolupracuje s jinými DD v okolí.

⁹ Informace poskytly zaměstnankyně Dětského domova Moravská Třebová, Moravská Třebová 21.3. 2022

¹⁰ Dětský domov Moravská Třebová: *Výroční zpráva* [online]. 2019, s. 16-18.

1. 5. 1 Transformace péče o ohrožené děti a mládež

„Transformace je souhrn procesů změny v oblasti řízení, financování, vzdělávání, místa a formy poskytování péče o ohrožené děti s cílem zajistit péči a podporu v jejich přirozeném prostředí. Součástí transformace je změna ústavní služby pro děti s nařízenou ústavní výchovou na bydlení a podporu v běžném prostředí tak, aby děti mohly žít způsobem života obvyklým pro jejich vrstevníky.“ (Transformace systému péče o ohrožené děti, 2017, s. 4).¹¹

V České republice se do projektu Transformace péče o ohrožené děti a mládež zapojily dva kraje. Projekt je spolufinancován z fondů EHP a Norska 2009-2014 v rámci programu CZ-04 Ohrožené děti a mládež. Mezi hlavní cíle tohoto projektu patřilo vytvoření celkem osmi transformačních plánů pobytočných zařízení napříč Pardubickým krajem. Součástí projektu bylo také zpracovat analýzy péče o ohrožené děti a rodiny a dále vzdělávání pracovníků pobytočných zařízení. Do projektu je zapojen Dětský domov Holice, Dětský domov Pardubice, Dětský domov Dolní Čermná, Dětský domov Polička, Dětský domov Moravská Třebová, Dětské centrum Veská, Dětský domov pro děti od 1 do 3 let Holice a Dětské centrum Svitavy.¹²

Díky transformaci byl v DD Moravská Třebová přestavěn zahradní domek, který se nachází vedle hlavní budovy dětského domova, na novou bytovou jednotku pro jednu rodinnou skupinu. Došlo ke zrušení školní jídelny, s čímž souviselo také ukončení úvazku kuchařky. Upravil a snížil se i úvazek uklízečky, a naopak se navýšil počet pedagogických pracovníků, kteří se společně s dětmi starají o vaření a uklízení v domově. Děti se tím učí větší samostatnosti jako v normálních domácnostech, kde běžně kuchařky a uklízečky nejsou. Místo bývalé tzv. „vychovatelny“ je nyní otevřený prostor pro pedagogy i děti. Velké změny se týkaly hlavně přestavby a modernizace dětských pokojů, které jsou nyní vybaveny novým nábytkem, což vedlo k celkovému zútulnění.¹³

¹¹ Pardubický kraj: *Strategie transformace péče o ohrožené děti a rodiny na území Pardubického kraje* [online]. 2017, s. 4.

¹² Pardubický kraj: *Strategie transformace péče o ohrožené děti a rodiny na území Pardubického kraje* [online]. 2017, s. 16.

¹³ Dětský domov Moravská Třebová: *Výroční zpráva* [online]. 2019, s. 20-21.

2 CHARAKTERISTIKA PROJEKTU

Projekt bude zaměřen na aktivity podporující smysluplné trávení volného času dětí. Podpoří nejen dobré vztahy a důvěru ve skupině mezi dětmi ale také mezi dětmi a pedagogy. Důležité bude zaměřit se také na to, aby byl celý pobyt „offline“, takže budou děti co nejméně používat mobilní telefony a sociální sítě. Toho se docílí pestrým a nabitým programem pro děti a správnou motivací.

Pobyt proběhne v době letních prázdnin na rekreační chatě Michaela na Svojanově u Borušova a je připraven pro jednu skupinu šesti dětí.

2. 1 Předmět projektu

Předmětem projektu je vytvořit letní pobyt pro děti z Dětského domova Moravská Třebová. Aktivity budou podporovat smysluplné trávení volného času a dobré vztahy ve skupině, což je velice důležité rozvíjet zejména u dětí žijících v dětských domovech. Formou nespecifické prevence se projekt zaměří i na prevenci rizikového chování.

2. 2 Cíl projektu

Hlavním cílem projektu je navrhnout aktivity, které budou rozvíjet dobré vztahy ve skupině, spolupráci a komunikaci jak mezi dětmi, tak i mezi dětmi a pedagogy. Mezi další cíle patří také celkové stmelení kolektivu, prohloubení důvěry, rozvoj pohybových dovedností, logického uvažování, obratnosti, paměti a kreativity. Pobyt bude ale mimo jiné rekreační, takže cílem bude i odpočinout si.

2. 2. 1 Měřitelné ukazatele cílů projektu

Hodnocení splnění cílů projektu bude provedeno prostřednictvím každodenního pozorování, průběžných rozhovorů a zejména reflexe, která bude vždy na závěr každé aktivity.

Průběžně hodnotíme a sledujeme, jestli:

- se spolupráce a komunikace ve skupině zlepšuje během pobytu,
- se práce ve skupině změnila k lepšímu,
- se zlepšily některé pohybové dovednosti u dětí,
- se prohloubila důvěra mezi dětmi.

2. 3 Potřebnost projektu

V této části se podíváme na silné a slabé stránky dětského domova, na příležitosti ke zlepšení slabých stránek a na potenciální hrozby.

2. 3. 1 SWOT analýza Dětského domova Moravská Třebová

SWOT je populární analýza tvořena ze čtyř částí, které slouží jako rámec pro vývoj strategie. Zkratka SWOT je odvozena z anglických slov, které pojmenovávají jednotlivé čtyři boxy. Skládá se ze silných stránek (Strengths), slabých stránek (Weaknesses), příležitostí (Opportunities) a hrozeb (Threats). Lidé ji používají již desítky let a lze říci, že patří k nejrozšířenějším strategickým nástrojům dnešní doby.¹⁴

Silné stránky

Slabé stránky

1. moderní prostory 2. kvalifikovaní zaměstnanci 3. individuální přístup k dětem 4. udržování kontaktu s rodinami dětí 5. pomoc asistenta pedagoga 6. přestavba domu na zahradě s kancelářemi na malý útulný byt pro jednu skupinu 7. podpora v oblasti vzdělávání a přípravy na povolání 8. pomoc v přípravě na samostatný život 9. informovanost okolí prostřednictvím webových stránek a facebookové stránky 10. samostatný byt mimo DD 11. dostatečná vybavenost	1. nedostatek volných míst pro děti 2. vychovatelé vykonávají spoustu nepedagogické práce 3. DD nikdy nenahradí biologickou rodinu 4. psycholog na zkrácený úvazek (0,1)
1. nabídka volnočasových aktivit a smysluplného využití VČ 2. zimní i letní pobyty 3. plánování výletů 4. letní tábory 5. návštěvy exkurzí 6. preventivní programy 7. spolupráce s organizacemi	1. nízká kapacita volných míst 2. mladší děti mohou být utlačované staršími 3. nezvládnutí problémových dětí

Příležitosti

Ohrožení

¹⁴ SARSBY, Alan. *SWOT Analysis: A Guide to Swot for Business Studies Students*. Spectaris, 2016, s. 3.

SILNÉ STRÁNKY:

Silnou stránkou dětského domova jsou moderní prostory. Ubytování pro obě skupiny postupně prochází rekonstrukcí, což tvoří krásné domácí prostředí. Děti mají útulně zařízené pokojíčky, novou velkou kuchyň a obývací pokoj.

Za pozitivní můžeme považovat kvalifikovanost zaměstnanců. V domově pracují speciální a sociální pedagogové, pedagogičtí asistenti a psycholog.

Důležité je zmínit individuální přístup, který je pro děti podstatný, protože jsou v domově děti různých věkových kategorií. Je potřeba ke každému z nich přistupovat individuálně a to je náplní práce všech vychovatelů. Vychovatelé s každým dítětem zvlášť musí řešit vše, co se týká školy. Dále se zajímají o zdraví dětí a podávají jim předepsané léky, zařizují dětem návštěvy u lékařů, nebo s nimi individuálně řeší jejich další problémy každodenního života.

Další silná stránka domova je udržování kontaktu s rodinou dětí. Vychovatelé umožňují dětem zapůjčení mobilního telefonu, aby mohly zavolat svým rodičům. Dále vychovatelé domlouvají dětem víkendy a prázdniny u rodičů.

Vychovatelům několik hodin denně vypomáhá asistent pedagoga, což je dobré vyzdvihnout, protože čím více zaměstnanců, tím lépe se dá k dětem přistupovat individuálně.

Přestavba domu na zahradě, kde dříve byly kanceláře, patří také mezi silné stránky. Pro jednu skupinu dětí se tu vytvořil útulný byt.

Nezbytné je zmínit podporu dětí v oblasti vzdělávání a přípravy na povolání. Vychovatelé podporují děti při studiu, pomáhají jim s domácími úkoly a s celkovou přípravou do školy. Starším dětem vychovatelé pomáhají například i s hledáním brigád. Děti jsou v domově zapojeny do všech domácích prací a díky tomu se dobře připravují na samostatný život.

Okolí ocení informovanost prostřednictvím webových stránek a Facebookové stránky. Domov má přehledně vytvořené webové stránky a veškeré aktuality je možné sledovat na Facebooku.

Je dobré poukázat na to, že na náměstí v Moravské Třebové má dětský domov svůj samostatný byt. Obývají ho děti starší 15 let a pod dozorem vychovatelky se o veškerý chod domácnosti starají samy.

Nutné je také zdůraznit dostatečnou vybavenost domova. Děti mají dostatek věcí, které mohou používat ve svém volném čase. Jsou to například jízdní kola, brusle, lyže, pískoviště, hřiště, bazén, míče, hračky.

SLABÉ STRÁNKY:

Za slabou stránku dětského domova můžeme považovat nedostatek volných míst pro děti, což je problémem většiny dětských domovů. Dále sem patří to, že vychovatelé vykonávají spoustu nepedagogické práce, například vaření, nákupy a praní prádla. Vlivem transformace DD se zrušila školní kuchyně a funkce kuchařky. Slabou stránkou každého dětského domova je také to, že vychovatel nikdy nenahradí biologickou rodinu. Dětský domov má psychologa na zkrácený úvazek (0,1), což lze také zařadit do slabých stránek. Děti by potřebovaly více kontaktu s psychologem, aby na ně mohl více dohlížet a případně s nimi řešit jejich problémy.

PŘÍLEŽITOSTI:

Mezi příležitosti domova patří nabídka volnočasových aktivit a smysluplného využití volného času. Děti mohou navštěvovat dům dětí a mládeže, nebo jim vychovatelé poskytují program s nabídkou různých aktivit. Dále sem lze také zařadit plánování různých letních i zimních pobytů, například dívčí týden s vychovatelkami nebo chlapecký týden s panem ředitelem. V zimě jezdí děti na hory a učí se lyžovat. Vychovatelé plánují dětem různé výlety do přírody, například návštěvy u koní, nebo výlety na kolech. Další příležitostí je nabídka letních táborů. Děti si mohou vybrat tábor s tématem, o které se zajímají (např. koně).

Jednou z příležitostí jsou exkurze konající se například v automobilce Škoda Mladá Boleslav, která s dětským domovem spolupracuje. Řadíme sem také přednášky pro děti od policie a hasičů v rámci preventivního programu. Příležitostí domova je i spolupráce s organizacemi. Domov spolupracuje například s Nadačním fondem Veroniky Kašákové nebo s organizací Děti v akci.

OHROŽENÍ:

Domov je ohrožen nízkou kapacitou volných míst. Dále sem lze zařadit také to, že vlivem věkově namíchaných rodinných skupin může dojít k utlačování mladších dětí staršími. Velkým ohrožením dětského domova je nezvládnutí problémových dětí.

SWOT STRATEGIE:

- Poslat vychovatele na kurz vaření, protože musí dětem vařit a učit je to.
- Více spolupracovat s psychology.
- Organizovat dále pobyty dětem, případně je i navýšit.
- Snažit se předcházet komplikacím s problémovými dětmi.

2. 4 Místo pobytu

Pobyt se bude konat na rekreační chatě Michaela na Svojanově, která je vzdálená přibližně 10 km od Moravské Třebové. Chata nabízí ubytování pro celkem devět lidí ve třech ložnicích. Jedna ložnice je v přízemí, další dvě jsou v podkroví, kde mají obě své vlastní WC a sprchový kout. V přízemí se nachází vybavená kuchyň, k dispozici je v ní myčka na nádobí, elektrický sporák s troubou, mikrovlnná trouba, rychlovarná konvice, kávovar a veškeré nádobí. Dále je v přízemí společenská místnost s prostorným jídelním stolem a krbem, WC a televize. V chatě je možné využít připojení na internet, které budou moci využít zejména pedagogové.

Chata má venkovní vířivku a finskou saunu. Je možné využít gril a ohniště. Pro děti jsou k dispozici šipky, pískoviště, stolní tenis nebo houpačka. Okolí je obklopeno krásnou přírodou a lesy, nachází se tu přírodní koupaliště a cyklostezka.¹⁵

¹⁵ Echalupe.cz: Chata Michaela- Svojanov [online].

3 POPIS PROJEKTU

3. 1 Současný stav

V dětských domovech jsou věkově heterogenní skupiny dětí, a proto mezi nimi často dochází k menším konfliktům, kterým je potřeba předcházet. Vychovatelé z Dětského domova Moravská Třebová v těchto situacích individuálně komunikují s dětmi a snaží se je motivovat ke správnému jednání v kolektivu. V horších případech bývá dětem uděleno příslušné opatření, které se týká zákazu vycházek, nebo snížení kapesného. Zaměstnanci si uvědomují důležitost rozvíjení dobrých vztahů ve skupině, proto hledají různé společné aktivity, zapojují všechny děti do debat a v neposlední řadě zde probíhají komunitní kruhy s psycholožkou. Domov ocení nové aktivity zaměřené na tuto problematiku, protože rozvoj komunikace a dobrých vztahů mezi dětmi považuje za zásadní pro dobré fungování celé skupiny.

Jelikož jsou děti z DD poznamenány dnešní dobou sociálních sítí a internetu, chybí jim dostatek pohybu. Sportovní volnočasové kroužky navštěvuje jen několik z nich. Dětský domov plánuje každoročně zimní pobyt na horách, kde se všichni učí lyžovat, ale letní pobyty jsou zaměřené spíše na zábavu a odpočinek. Opomíjí se aktivity zaměřené na rozvoj pohybových dovedností, mrštnosti či obratnosti a z tohoto důvodu jsme je zařadili mezi cíle projektu.

Děti z dětského domova vyrůstaly často v nevyhovujících podmínkách nebo v neúplných rodinách, proto mají větší sklony k rizikovému chování a je důležité tomu věnovat pozornost. Proto se dětský domov zaměřuje na primární i sekundární prevenci a každoročně tvoří preventivní program, jehož cílem jsou aktivity k předcházení nebo minimalizování sociálně patologických jevů u dětí nebo aktivity zaměřené na zdravý životní styl.¹⁶ Součástí projektu jsou z tohoto důvodu aktivity zaměřené na prevenci a dětský domov je může v budoucnu zařadit do preventivního programu.

3. 2 Plánovaný stav

Plánovaným stavem je navrhnutí aktivit zaměřených na pohyb, který většině dětí v současnosti chybí. Hry jsou určeny pro zábavu, mrštnost, ale jsou orientované i na prevenci. Pobyt podpoří rozvoj dobrých vztahů ve skupině a komunikaci mezi dětmi. Jedním z cílů je také prohloubení důvěry mezi dětmi.

¹⁶ Dětský domov Moravská Třebová: *Preventivní program* [online]. 2021, s. 3.

Děti po dobu pobytu nebudou mít většinu času k dispozici mobilní telefon a díky nabitému programu by si měly uvědomit důležitost trávení času s kamarády offline.

Některé aktivity bude možné využít i nadále v prostorách domova a je potřeba s dětmi i po skončení pobytu pracovat na udržení, případně dalším rozvoji všech získaných zkušeností.

3. 3 Multiplikační efekt

Tento projekt přináší spoustu aktivit, které lze zařadit do preventivního programu domova. Současně je ale zaměřen i na zábavu, díky které dochází ke stmelení kolektivu skupiny.

Je důležité po celou dobu pozorovat, zda se jednotlivé stanovené cíle naplňují. Klíčové k tomu budou reflexe po každé hře, při kterých je potřeba pozorně naslouchat a případně se i doptávat.

Pobyt přispěje ke zlepšení všech stanovených cílů zmíněných v části 2.2, ale je důležité věnovat se rozvoji i nadále v domově a plánovat společné akce navazující na projekt.

3. 3. 1 Udržitelnost projektu a návaznost dalších aktivit na projekt

Udržitelnost projektu závisí zejména na finančním a personálním zabezpečení. Na tento projekt by měly navazovat i pobyty plánované v následujících letech, které se budou konat např. během podzimních nebo letních prázdnin. I když se program dalších pobytů bude obměňovat, je dobré vyzdvihnout pozitiva tohoto pobytu a řídit se jimi při tvorbě dalších.

Důležitým bodem k udržitelnosti tohoto projektu je získání financí na pobyt, je potřeba oslovit sponzory a požádat o příspěvek z rozpočtu Pardubického kraje, který je zřizovatelem Dětského domova Moravská Třebová.

Většina aktivit, které se budou konat na pobytu, bude možné realizovat i na jiných místech. Proto je možné v případě nedostatku financí využít jinou lokalitu a prostory pro pobyt.

Na projekt je možné navázat dalšími aktivitami, které se budou konat v dětském domově. Cíle tohoto projektu je potřeba podporovat během celého roku, nejen v rámci pobytu.

4 ŘEŠENÍ PROJEKTU

4. 1 Harmonogram projektu

Chatu je možné si pronajmout na týden vždy od soboty do soboty. V den začátku pobytu je potřeba se ubytovat v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. Vychovatel a asistent pedagoga s jedním dítětem přijede autem na místo v 14.00 hod., přivezou dětem veškeré věci a zásoby jídla. Asistent pedagoga s jedním dítětem na místě zůstane, převezme klíče od chaty, zaplatí kauci a začne s vybalováním jídla do lednice a kuchyně. Mezitím vychovatel přiveze ostatní děti, protože má dětský domov sedmimístný automobil a chata je od domova vzdálená pouze 10 km.

4. 1. 1 Program dne

8:00 - 8:15 budíček

8:15 - 8:30 hygiena

8:30 - 9:00 snídaně

9:00 - 12:00 dopolední program + svačina

12:00 - 13:00 oběd

13:00 - 14:30 polední klid

14:30 - 18:30 odpolední program + svačina

18:30 - 19:00 večeře

19:00 – 20:30 večerní program

20:30 – 21:00 večerní hygiena

22:00 večerka

Kromě příjezdového dne bude každý den začínat budíčkem, který bude mít na starost vychovatel, nebo asistent pedagoga. Poté bude následovat hygiena a snídaně na čerstvém vzduchu na terase. Při snídani budou děti seznámeny s dopoledním programem a dozví se, jak se vhodně obléknout, co budou potřebovat s sebou a co musí nachystat. Od devíti hodin bude probíhat dopolední program, během kterého bude pro děti připravena i malá svačina. Oběd bude každý den ve dvanáct hodin a po něm bude následovat polední klid.

Od 14:30 hod. bude probíhat odpolední program, během kterého si děti sní svačinu. V 18:30 bude večeře, která bude většinou venku formou grilování, nebo opékání. Po večeři se bude konat krátký nenáročný program, který skončí ve 20:30 hod., poté je vyhrazený čas na večerní hygienu a od 22:00 hod. bude večerka.

Před každým programem je potřeba děti informovat o tom, jaké aktivity budou probíhat, aby zvolily správné oblečení.

4. 2 Technické a organizační zajištění projektu

4. 2. 1 Personální zabezpečení

Hlavním organizátorem pobytu bude vychovatel, který bude řídit celý program a po ruce bude mít asistenta pedagoga, který bude mít na starost zejména zajištění stravy. Na pobytu budou tedy celkem dva pedagogičtí pracovníci.

Během dopoledního programu bude asistent pedagoga vařit oběd, takže se zapojí až do odpoledního a večerního programu, protože večeře budou probíhat formou grilování, takže nebude potřeba nic chystat nebo vařit.

4. 2. 2 Materiální zabezpečení

Pomůcky k realizaci aktivit si vezmou děti z dětského domova, protože je používají i denně ve škole (psací potřeby, fixy, pastelky, lepidlo, nůžky). Vychovatel s asistentem pedagoga zajistí tvrdé papíry, 5 šátků na zavazování očí, jutové pytle a provázek, bílou úzkou látku, klobouk, noviny, proutěný košík, provaz, krepový papír, stopky, klubko vlny, štětce, temperové a vodové barvy, menší jablka (nejméně 10), 3 pomeranče a drobné odměny v podobě sladkostí. Je důležité mít s sebou také lékárničku vhodně vybavenou na pobyt a zdravotní dokumentaci dětí.

4. 2. 3 Rozpočet projektu

Cena za pronájem chaty na týden v letní sezoně je 19990 Kč. Při nástupu je potřeba zaplatit vratnou kauci ve výši 2000 Kč, která se vztahuje na případné škody a zaplacení spotřebované energie. Po ukončení pobytu se zbytek kauce vrací.

5 Průběh letního pobytu

Aktivita jsou zaměřeny na stanovené cíle pobytu, budou všestranně děti rozvíjet a je přihlíženo na výkonnost dítěte během dne. Program je vytvořen pro širší věkovou skupinu, protože se děti v dětském domově věkově liší. Aktivita jsou nastaveny tak, aby je zvládly i nejmenší děti, někdy za pomoci vychovatele.

Děti si nachystají oblečení v pátek, tedy den před odjezdem, a vychovatel s asistentem pedagoga zabalí a nakoupí veškeré jídlo na celý týden. Některé věci si mohou vzít ze zásob v dětském domově. Pečivo je možné si vždy den dopředu domluvit přímo na místě.

5. 1 První den: sobota, příjezdový den

Ve 14.00 hod. přijede na místo vychovatel, asistent pedagoga a jedno z dětí a přivezou všechny kufry dětí a veškeré ostatní věci. Vychovatel se poté vrátí pro ostatní děti a mezitím asistent vybalí jídlo do kuchyně. Po příjezdu všech dětí, kolem 15.00 hod., jim vychovatel rozdělí pokoje a zabydlí se. V 16.00 hod. proběhne odpolední svačina, při které se děti dozví přibližný průběh každého dne. Po svačině, v 16.30 hod., se budou konat první odpolední hry.

16.30 hod. – 17.00 hod.

5. 1. 1 Dotkněte se stropu!

Název hry: Dotkněte se stropu!

Cíl hry: rozvíjet spolupráci ve skupině a prověřit role ve skupině

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 30 minut

Prostředí hry: terasa (při nepříznivém počasí ve společenské místnosti)

Pomůcky ke hře: žádné

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Vychovatel oznámí dětem větu: „Následující úkol zní tak, že se všichni do jedné minuty musíte dotknout stropu! Začínáme hned teď!“ Aktivita je vhodná pro zjištění, kdo jakou roli má ve skupině (kdo je týmový leader, nebo kdo se raději „veze“). Během hry to

snadno poznáme podle chování hráčů. Pointa celé aktivity spočívá v tom, že správné řešení si najdou děti samy.

Pokud bude aktivita probíhat venku, lze využít strop od zastřešené terasy, nebo například větev stromu. Klíčové je, aby úkol byl složitý, ale zároveň musí být proveditelný a musí vyžadovat spolupráci. Pokud budou převažovat malé děti, lze povolit použití pomůcek, které si najdou.

Závěr: Na závěr aktivity proběhne reflexe, při které jsou dětem pokládány otázky: Co se vám honilo hlavou, když jste uslyšely zadání úkolu? Co jste začaly dělat jako první věc? Co byste příště udělaly jinak, abyste to urychlily?¹⁷

17.00 hod. – 17.30 hod.

5. 1. 2 Mrkvičky

Název hry: Mrkvičky

Cíl hry: pobavit se a tím rozvíjet dobré vztahy ve skupině

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 30 minut

Prostředí hry: zahrada nebo louka (při nepříznivém počasí ve společenské místnosti)

Pomůcky ke hře: žádné

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Vychovatel vybere jedno dítě a jmenuje ho zahradníkem (pokud jde o malé dítě, určí k němu i zahradníkovu pomocníka). Ostatní děti se chytí za ruce (nesmí se držet za záda ani jinak) a lehnou si břichem na zem. Potom zahradník (popřípadě zahradník a jeho pomocník) řekne: „Vyrážím zahradničit“. Vezme jedno dítě za nohy a snaží se je rozpojit. Je potřeba dát pozor, aby děti nemáchaly nohama, nekopaly, aby někomu neublížily. Mrkvička, která se rozpojí, tak nevypadává, ale stává se zahradníkovým pomocníkem a vytahuje ostatní. Mrkvičky, které neudržely svého kamaráda kořeny (rukama), se musí zase chytit. Pokud by to bylo pak moc jednoduché, tak děti, které zahradník vytáhl, nebudou jeho pomocníkem, ale

¹⁷ Dotkněte se stropu! *Hranostaj.cz* [online]

pouze přihlížet a fandit. Děti se vystřídají tak, aby měl každý možnost vyzkoušet si být zahradníkem.

Tato hra se dá hrát na body a na čas. Pokud zahradník vytáhne víc jak půlku mrkviček do stanoveného limitu, tak získá bod, který určí vychovatel. Ale pokud se mrkvičky udrží a zahradník je nevytáhne, získají bod ostatní děti.¹⁸

Závěr: Na závěr aktivity proběhne krátká reflexe, děti řeknou, co se jim líbilo, popřípadě nelíbilo.

17.30 hod. - 18.30 hod.

5. 1. 3 Asociace

Název hry: Asociace

Cíl hry: rozvíjet komunikaci ve skupině

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 60 minut

Prostředí hry: venku u stolu (při nepříznivém počasí ve společenské místnosti)

Pomůcky ke hře: papíry, psací potřeby

Počet účastníků hry: 6-8 (může hrát i vychovatel a asistent pedagoga)

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Ke hře je potřeba sudý počet hráčů. Hráči si sednou k podlouhlému stolu a vytvoří mezi sebou dvojice. Hráči v první řadě – A – napíší na lísteček slovo, které musí být podstatným jménem, a lísteček přeloží. Všechny lístečky se následně vyberou a zamíchají. Potom si je hráči A vylosují (můžou mít tedy svůj, nebo cizí lísteček). Dvojice na kraji stolu začne. Hráč A musí hráči z řady B popsat slovo z lístečku pouze jedním slovem jakéhokoliv slovního druhu, ale nesmí zpívat nebo použít přízvuk. Hráč B odpoví, jaké slovo si myslí, že hráč A popsal. Pokud odpoví správně, dvojice získá 3 body. Pokud ne, hráč A pošle lísteček se slovem dvojici vedle, která se pokusí znovu o popis a pokud odpoví správně, získá 2 body. Pokud se to ale nepodařilo ani další dvojici, mají šanci další dvojice, ale získají už pouze 1 bod. Až některá dvojice uhádne slovo, přichází na řadu popis nového slova.

¹⁸ Mrkvičky. *Hranostaj.cz* [online].

Pokud budou ve dvojici mladší děti, kterým nebude na popis slova stačit jen jedno slovo, je možné jim dovolit popsat ho více slovy. Nesmí však v popisu zaznít kořen daného slova.

Závěr: Na závěr aktivity se spočítají body a dvojice, která jich bude mít nejvíce, získá drobnou odměnu (například nějakou sladkost). Poté proběhne reflexe aktivity, děti řeknou cokoliv pozitivního, co se jim na aktivitě líbilo.¹⁹

18.30 hod. – 19.00 hod. večere

19.00 hod. – 20.00 hod. večerní program, který se bude konat ve vířivce

5. 1. 4 Co jsme si zabalili na pobyt

Název hry: Co jsme si zabalili na pobyt

Cíl hry: rozvíjet paměť při relaxaci ve vířivce

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 30 minut

Prostředí hry: vířivka (při nepříznivém počasí ve společenské místnosti)

Pomůcky ke hře: žádné

Počet účastníků hry: 8 (včetně vychovatele a asistenta pedagoga)

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Děti sedí vedle sebe v kruhu ve vířivce, nebo na jiném místě. Hra spočívá v zapamatování věty, ke které se postupně přidávají další slova. Věta je upravená tak, aby se hodila k pobytu na chatě, ale pravidla jsou stejná jako u hry Španělská královna.

Vychovatel začne a řekne větu: Jeli jsme na letní pobyt a vzali jsme si s sebou... (přidá slovo, například ručník). Pak dítě vedle něho po pravici bude mít za úkol zopakovat celou první větu a přidat další slovo, které vymyslí (například: Jeli jsme na letní pobyt a vzali jsme si s sebou ručník a knihu). Pokračuje to postupně dál, a pokud je menší počet dětí, může se celé kolo zopakovat podruhé. Když někdo slovo splete, nebo si nemůže vzpomenout, tak vypadává a pozoruje ostatní. Pro zpestření je možné to zkusit říct i pozpátku.

¹⁹ Asociace. *Hranostaj.cz* [online].

Závěr: Na závěr proběhne krátká reflexe, děti řeknou, co se jim líbilo a naopak nelíbilo na této aktivitě.

20.00 hod. – 20.30 hod. Proběhne reflexe celého dne ve vířivce. Každý řekne, co se mu v tento den nejvíce líbilo, co se mu povedlo a jestli se těší na další dny.

20.30 hod. - 21.00 hod. večerní hygiena

20.00 hod. večerka

5. 2 Druhý den: neděle

8.00 hod. – 8.15 hod. budíček

8.15 hod. – 8.30 hod. hygiena

8.30 hod. – 9.00 hod. snídane

9.00 hod. – 10.00 hod.

5. 2. 1 Malování přírodninami

Název aktivity: Malování přírodninami

Cíl hry: zopakovat si dobré zážitky z předešlého dne, rozvíjet kreativitu a dobré vztahy ve skupině

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: zahrada (při nepříznivém počasí si děti venku pouze nasbírají přírodniny)

Pomůcky ke hře: tvrdé papíry

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Nejprve se děti vydají na krátkou procházku okolo chaty a do nedalekého lesa. Procházka by neměla zabrat více než 20 minut. Děti budou mít po cestě za úkol nasbírat si

přírodniny, které poté použijí k malbě obrázků. Je dobré je upozornit, co vše mohou použít (ovoce, hlína, tráva, čistá voda, špinavá voda, kameny, houby, větve, květiny apod.).

Každé dítě nakreslí na společný papír jeden obrázek, který bude vystihovat nejlepší zážitek nebo aktivitu z předešlého dne. Tvrdý papír se rozloží na zem, aby děti mohly kreslit rukama, nebo nohama, což bude pro děti zábavné.²⁰

Závěr: Na závěr každý řekne, co nakreslil, a popíše, které přírodniny k tomu použil.

10.00 hod. – 11.00 hod.

5. 2. 2 Na lovu

Název hry: Na lovu

Cíl hry: rozvíjet pohybové dovednosti a spolupráci pomocí zábavné hry

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: les

Pomůcky ke hře: 5 šátků

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Nejstarší hráč se stane myslivcem a ostatní budou zvířata (srnky, zajíci, lišky). Je potřeba vymezit si prostor, ve kterém se bude lovit, a místo pro odpočinek. Myslivec zavře oči a počítá do deseti. Zvířata se mezitím rozutečou po revíru a myslivec začne lovit. Pokud si někdo potřebuje odpočinout, je chráněn, když se zastaví na vyhrazeném místě. Pokud se tam ale bude zdržovat dlouho, myslivec zavolá: „Huj, huj, huj, kdo neběhá, bude můj!“

Když myslivec některé ze zvířat chytí, navlékne mu na ruku šátek a stává se z něj lovecký pes, který pomáhá lovit zvěř. Psi se ale zvěře nesmí dotýkat, budou pouze pomáhat je nahánět.

²⁰ ŠTÁVOVÁ, Leona. *NEZLOB! Zásobník aktivit, kterými zabavíte dítě, kdykoli chcete*, 2019, s. 72.

Ve hře přibývá psů, takže to zvířata budou mít čím dál náročnější na přežití. Vítězem se stane ten, kdo zůstane posledním loveným zvířetem.²¹

Myslivcem se pak mohou stát i ostatní děti a hra se může opakovat.

Závěr: Na závěr proběhne krátká reflexe, děti řeknou, jestli se jim lépe hrálo v podobě zvířete, myslivce, nebo loveckého psa.

11.00 hod. – 11.30 hod.

5. 2. 3 Velitel blázince

Název hry: Velitel blázince

Cíl hry: rozvíjet spolupráci ve skupině

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 30 minut

Prostředí hry: zahrada (při nepříznivém počasí ve společenské místnosti)

Pomůcky ke hře: žádné

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Jeden z hráčů půjde dovnitř za dveře. Potom se ostatní posadí do kruhu tak, aby na sebe všichni viděli. Domluví se, kdo se stane velitelem blázince- tento hráč bude předvádět různé ztřeštěné pohyby. Vychovatel bude hlásit asi půlminutové intervaly a velitel blázince bude obměňovat pohyby. Ostatní děti budou pohyby napodobovat. Hráč, který se vrátí zpět ven, bude mít za úkol zjistit, kdo je velitelem blázince.²²

Postupně se děti vystřídají, každý si zkusí jít za dveře a poznat velitele.

Závěr: Na závěr děti posoudí, jak se jim dařilo a zhodnotí klady a zápory aktivity.

11.30 hod. – 12.00 hod.

²¹ NITSCH, Cornelia. *300 nejzábavnějších her pro děti každého věku: Hry na ven, na doma i na cesty*, 2007, s. 72-74.

²² DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 40.

5. 2. 4 Létaající koberec

Název hry: Létaající koberec

Cíl hry: rozvíjet spolupráci a komunikaci mezi dětmi

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 30 minut

Prostředí hry: zahrada nebo louka (při nepříznivém počasí ve společenské místnosti)

Pomůcky ke hře: papíry velikosti A4

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Děti se rozdělí do dvou týmů. Každý tým dostane 6 papírů a první hráč z každého týmu se postaví na startovní čáru, ostatní stojí za ním. Listy představují létaající koberec, pomocí kterého se děti dostanou až ke stolu, kde na ně bude čekat oběd. K cíli se ale závodníci musí dostat bez dotknutí nohou země. Poslední hráč v řadě vždy zůstane stát na jedné noze a jeden papír pošle dopředu prvnímu hráči. Jestliže někdo šlápne na zem, celý tým se vrací zpět na startovní čáru.²³

Závěr: Na konci děti zhodnotí, jak se jim dařila spolupráce a komunikace v týmu.

12.00 hod. – 13.00 hod. oběd

13.00 hod. – 14. 30 hod. polední klid

14.30 hod. – 15.30 hod.

5. 2. 5 Poštovní doručovatel

Název hry: Poštovní doručovatel

Cíl hry: rozvíjet smyslové vnímání, paměť a orientaci v prostoru

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 1 hodina

²³ DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 44.

Prostředí hry: zahrada nebo louka

Pomůcky ke hře: šátek

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Hráči se postaví do kruhu a udělají kolem sebe prostor 1 metr. Každý si zvolí název velkého města z ČR. Uprostřed stojí listonoš, který má zavázané oči, a volá: „Jede pošta z Brna do Prahy.“ Hráči, kteří si zvolili tato města, si spolu vymění místo a listonoš se bude snažit někoho z nich chytit. Když se mu to podaří, stává se listonošem chycený hráč. Pokud listonoš neuspěje, musí pokračovat s vyvoláváním dalších měst.²⁴

Jestliže si listonoš nebude vědět rady s názvy měst, vychovatel mu prozradí, které si děti zvolily.

Závěr: Na závěr proběhne krátká reflexe a děti celkově zhodnotí aktivitu.

15.30. hod. – 16.30 hod.

5. 2. 6 Sousoší

Název hry: Sousoší

Cíl hry: rozvíjet komunikaci, organizační dovednosti, spolupráci a fantazii

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: zahrada nebo louka (při nepříznivém počasí ve společenské místnosti)

Pomůcky ke hře: žádné

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Všichni hráči se pohybují ve vymezeném prostoru. Vychovatel určí, jestli budou tvořit sochy ve dvojicích, nebo trojicích a začne postupně vyvolávat části těla. Pokud

²⁴ DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 233.

zavolá např. „hlava“, skupinky budou mít za úkol vytvořit sochu a dotýkat se navzájem hlavou. Ti, kteří splní podmínku, musí zůstat stát nehybně do té doby, dokud je vychovatel nezkontroluje. Na povel se opět sochy začnou pohybovat. Při zvolání další části těla musí děti vytvořit sousoší s jinými hráči než v předešlém kole.²⁵

Závěr: Během hry může vychovatel fotografovat a na závěr děti budou vybírat nejlepší sousoší dne, které dostane drobnou odměnu.

16.30 hod. – 18.15 hod. krátký program ve vířivce a poté relaxace

5. 2. 7 Vyvolávání čísel

Název hry: Vyvolávání čísel

Cíl hry: rozvíjet spolupráci, souhru a empatii

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 30 minut

Prostředí hry: vířivka

Pomůcky ke hře: žádné

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Děti se posadí do kruhu tak, aby na sebe všechny viděly. Úkolem hráčů je napočítat číselnou řadu od 1 do 10. Není ale stanovené žádné pořadí a číslo smí vždy říct kdokoliv. Pokud některé z čísel řeknou dva nebo více hráčů současně, musí začít počítat od začátku. V dalším kole děti mohou zkusit napočítat od 1 do 20, což zvýší obtížnost.

Hru lze obměnit tím, že budou utvořeny dvě skupinky. Pravidla budou stejná. Které skupince se to podaří rychleji, ta vyhrává.²⁶

Závěr: Na konci proběhne reflexe aktivity. Děti zhodnotí, co jim dělalo problém a jestli se v průběhu zlepšovaly.

²⁵ DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 93.

²⁶ DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 104.

18.30 hod. – 19.00 hod. večere

19.00 hod. – 20.00 hod.

5. 2. 8 Přesvědč mě

Název hry: Přesvědč mě

Cíl hry: uvést klady a zápory různých závislostí a diskutovat o patologických jevech

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: společenská místnost

Pomůcky ke hře: žádné

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Děti si rozdělí role, jeden z nich bude hrát závislého kuřáka. Všichni ostatní budou mít za úkol ho přesvědčit různými argumenty, aby přestal kouřit. Čas bude neomezený, dokud budou dětem stačit jejich znalosti a vědomosti. Budou porovnávat pozitiva a negativa kouření cigaret. Kuřák pak dostane poslední slovo a záleží na něm, jestli s kouřením přestane.

Hra se dá vyzkoušet i s jinými závislostmi - děti mohou zkusit zahrát také alkoholika, drogově závislého člověka nebo gamblera.²⁷

Závěr: Na závěr této aktivity bude s dětmi otevřena debata na téma závislost.

20.00 hod. – 20.30 hod. reflexe celého dne

Sedněte si do kroužku na zem, nebo okolo stolu, a zapalte uprostřed svíčky. Tím navodíte klidnou atmosféru a dáte dětem 10 minut na to, aby zavřely oči a přemýšlely, co vše od rána zažily. Potom dostane každý prostor říct nahlas, co se mu nejvíce líbilo nebo co se mu povedlo.

20.30 hod. – 21.00 hod. večerní hygiena

²⁷ DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 173-174.

22.00 hod. večerka

5. 3 Třetí den: pondělí

8.00 hod. – 8.15 hod. budíček

8.15 hod. – 8.30 hod. hygiena

8.30 hod. – 9.00 hod. snídane

9.00 hod. – 10.00 hod.

5. 3. 1 Magická znamení

Název hry: Magická znamení

Cíl hry: rozvíjet tvořivost a spolupráci ve skupině

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: louka, les

Pomůcky ke hře: jutové pytle, provázek, smrkové nebo borové šišky

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Nejprve jsou děti rozděleny do dvou skupin: všichni se chytí za ruce a udělají řadu, vychovatel je v polovině rozdělí a tím získá dva týmy. Vychovatel poté vyznačí jutovým provázkem dva třímetrové kruhy.

K této aktivitě je ideální, když je zatažená obloha, která naladí atmosféru nejistého dusna (ale není to podmínkou). Mračna jsou hrozbou mocných a zlých bytostí. Proti jejich útoku se budou děti chránit prostřednictvím magických run, které budou tvořit.

Každý tým má za úkol pomocí šišek vytvořit jedno znamení. Je potřeba zcela pokrýt plochu třímetrového kruhu, výjimkou jsou pouze místa tvořící znak.²⁸

Závěr: Při hodnocení je sledována přesnost obrysů znamení a dostatečné pokrytí kruhu šíškami (tráva by měla být vidět jen na místech znaku). Vítězný tým obdrží drobnou odměnu.

²⁸ CHOUR, Jiří. *Receptář her: Náměty a návody pro vedoucí dětí mládeže*, 2000, s. 83.

10.00 hod. – 12.00 hod.

5. 3. 2 Stolní tenis

Název hry: Stolní tenis

Cíl hry: rozvíjet pohybové dovednosti a vyzkoušet si sport, kterému se děti mohou věnovat v budoucnu ve volném čase

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 2 hodiny

Prostředí hry: zahrada

Pomůcky ke hře: pingpongový stůl, pálky a míčky

Počet účastníků hry: 8 (včetně vychovatele a asistenta pedagoga)

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Jsou vytvořeny dva podobně silné týmy a v každém z nich jsou rozdána čísla 1-4. Půjde o čtyřhru, z každého týmu půjde hrát nejprve hráč číslo 1 a 2. Po odehrání první hry půjdou na řadu hráči s číslem 3 a 4.

Dětem budou určena zjednodušená pravidla. Každý si zkusí podání, které při čtyřhře musí být do kříže. Dále jejich úkolem bude vždy odehrát míček tak, aby se vždy jednou dotkl plochy stolu na vlastní polovině a přeletěl přes sítku na soupeřovu plochu stolu. Takhle se hra opakuje, dokud jeden z týmů míček neodehraje zpět. Bude se hrát na dva vítězné sety, pro získání setu musí hráč dosáhnout 11 bodů, poté si soupeři vymění strany.

Závěr: Na závěr si mohou děti zkusit i dvouhru.

12.00 hod. – 13.00 hod. oběd

13.00 hod. – 14.30 hod. polední klid

14.30 hod. – 15.30 hod

5. 3. 3 Šestinožky

Název hry: Šestinožky

Cíl hry: rozvíjet přizpůsobivost, vzájemnou pomoc a ohleduplnost

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: zahrada nebo louka

Pomůcky ke hře: čtyři šátky

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Nejprve bude vyznačen start a cíl trati, které od sebe budou vzdálené asi 15-20 metrů. Potom se děti rozdělí do dvou týmů po třech. Dva krajní závodníci poběží čelem vpřed, prostřední závodník poběží s nimi, ale pozadu. Děti, co poběží na kraji, musí prostředního držet za paže a přizpůsobit tomu rychlost.

V dalším kole se obmění obtížnost. Všichni hráči poběží v přímém směru, ale nohy krajních závodníků, které se dotýkají nohou prostředního dítěte, budou pevně svázané pomocí šátků. Tím vznikne závod čtyřnožek.

Závěr: Na závěr proběhne reflexe aktivity, děti zhodnotí, co se jim dařilo lépe, popřípadě co by příště chtěly zlepšit.²⁹

15.30 hod. – 16.30 hod.

5. 3. 4 Zachraň mě před upírem

Název hry: Zachraň mě před upírem

Cíl hry: rozvíjet důvěru mezi dětmi, spolupráci a odvahu

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: zahrada nebo louka (při nepříznivém počasí ve společenské místnosti)

Pomůcky ke hře: žádné

Počet účastníků hry: 6

²⁹ DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 83-84.

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Děti se postaví do kruhu a jedno z nich vychovatel určí upírem, který bude uprostřed. Upír se pohybuje s předpaženými rukama, přibližuje se k oběti, kterou si vybral mezi hráči, a naznačuje, že ji uchopí za krk a vysaje jí krev. Oběť se může zachránit jedinečně tak, že upřeným pohledem naznačí jinému hráči, aby zakřičel její jméno, a tím ji zachránil. Pokud to hráč stihne zakřičet dříve, než se upír dotkne jejího krku, oběť tím zachrání. Upír se pak musí otočit a jít si vybrat jinou oběť. Pokud děti nestihnou ale oběť zachránit, je ze hry vyřazena.

Postupně se střídá výběr upíra tak, aby si jeho roli stihl zahrát každý z hráčů. Novou hru začínají opět všechny děti.³⁰

Závěr: Na konci proběhne reflexe, děti zhodnotí, jak se jim dařilo spolupracovat.

16.30 hod. – 17.30 hod.

5. 3. 5 Jablkov

Název hry: Jablkov

Cíl hry: rozvíjet spolupráci ve skupině a soutěživost

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: zahrada nebo louka (při nepříznivém počasí ve společenské místnosti)

Pomůcky ke hře: dvě mísy s vodou, menší jablka (nejméně 10)

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Děti jsou rozděleny do dvou stejně početných skupin. Na tři lístky je napsán zelený tým a na tři červený tým, poté si je děti rozlosují a přiřadí se k sobě.

Na stole jsou připraveny dvě velké mísy s vodou – jedna je označena červeným papírem a druhá zeleným, aby se týmy nepletly. Poté je vyznačena startovní čára, která bude od stolu vzdálená asi 15 metrů.

³⁰ DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 90-91.

Hra spočívá v tom, že budou děti jednotlivě z týmů vybíhat k míse s jablky a se založenýma rukama za zády se budou snažit lovit jablka pouze ústy. Hráč může vždy vylovit jen jedno, které odloží na stůl a vystřídá ho další dítě z týmu. Hra pokračuje tak dlouho, dokud děti nevyloví všechna jablka. Tým, který to zvládne rychleji, vyhrává.³¹

Závěr: Na závěr proběhne reflexe aktivity. Děti zhodnotí, co se jim líbilo nebo nelíbilo a jak se jim dařilo ve skupině.

17.30 hod. – 18.30 hod.

5. 3. 6 Pomerančový tanec

Název hry: Pomerančový tanec

Cíl hry: rozvíjet spolupráci a soutěživost

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: zahrada (při nepříznivém počasí ve společenské místnosti)

Pomůcky ke hře: 3 pomeranče, zdroj hudby

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Děti se seřadí podle výšky od nejmenšího po nejvyšší a utvoří podle toho dvojice. Když začne hrát hudba, dvojice musí tancovat tak, aby se dotýkala čely, mezi kterými budou mít vložený pomeranč. V průběhu hry se bude měnit styl písni. Vítězem se stane ta dvojice, které nespadne pomeranč a která vydrží tancovat nejdéle.³²

Poté lze vytvořit nové dvojice a hrát více kol.

Závěr: Na závěr proběhne reflexe a děti zhodnotí, s kým se jim tancovalo nejlépe.

18.30 hod. – 19.00 hod. večere

³¹ NITSCH, Cornelia. *300 nejzábavnějších her pro děti každého věku: Hry na ven, na doma i na cesty*, 2007, s. 41.

³² NITSCH, Cornelia. *300 nejzábavnějších her pro děti každého věku: Hry na ven, na doma i na cesty*, 2007, s. 31.

19.00 hod. – 20.30 hod. relaxace ve vířivce a finské sauně

20.30 hod. – 21.00 hod. večerní hygiena

22.00 hod. večerka

5. 4 Čtvrtý den: úterý

8.00 hod. – 8.15 hod. budíček

8.15 hod. – 8.30 hod. hygiena

8.30 hod. – 9.00 hod. snídane

9.00 hod. – 10.00 hod.

5. 4. 1 Tajný agent

Název hry: Tajný agent

Cíl hry: rozvíjet obratnost, hravost a práci ve skupině

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: les

Pomůcky ke hře: bílá úzká látka, fixy, papíry, tužky

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Nejprve vychovatel rozdělí hráče na dvě skupiny, jedna se bude jmenovat FBI a druhá CIA. Každý účastník si vyrobí čelenku z bílé látky a napíše na ni název svého týmu a libovolné trojčíslo, které musí být velké alespoň 3 cm (např. FBI 246). Hráči si nasadí čelenky a připraví si tužku a papír, na který si budou zaznamenávat jména a čísla agentů z druhé skupiny. Hráči se budou před ostatními ukrývat v lese, ale zároveň se budou snažit zjistit čísla protihráčů. Předem jsou upozorněni, že je zakázáno zakrývat svá čísla. Vítězným týmem se stane ten, který nejdříve odhalí jména svých protivníků.³³

³³ DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 120-121.

Závěr: Na závěr je možné vytvořit nové týmy a hrát další kolo. Poté proběhne reflexe aktivity.

10.00 hod. – 11.00 hod.

5. 4. 2 Badminton

Název hry: Badminton (obměna hry Badminton³⁴)

Cíl hry: rozvíjet pohybové dovednosti a soutěživost

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: louka, zahrada

Pomůcky ke hře: badmintonové rakety a míčky

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Děti jsou rozděleny do dvou skupin. Cílem hry bude získat pro svůj tým co nejvíce bodů. Dva hráči (každý z jiného týmu) si budou pinkat péroovým míčkem přes síť tak, aby jim co nejdéle nespádl. Bod se počítá, pokud soupeř neodehraje míček přes síť, nebo mu spadne na zem. Ostatní členové týmů budou počítat získané body.

Závěr: Na závěr proběhne krátká reflexe aktivity a vyhlášení vítězů.

11.00 hod. – 12.00 hod.

5. 4. 3 Dotěrný hmyz

Název hry: Dotěrný hmyz

Cíl hry: rozvíjet obratnost, samostatnost a odvahu

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: louka, společenská místnost

³⁴ NITSCH, Cornelia. *300 nejzábavnějších her pro děti každého věku: Hry na ven, na doma i na cesty*, 2007, s. 54.

Pomůcky ke hře: klobouk, noviny, šátek

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Je vybrán jeden hráč, kterému budou šátkem zavázány oči, položen klobouk na hlavu a do ruky dostane srolované noviny. Ostatní děti se postaví do kruhu kolem něj a představují otravný hmyz, který se mu snaží sebrat klobouk. Pokud někoho při tom hráč s kloboukem plácne, musí udělat 10 dřepů a poté se může vrátit zpět do hry. Komu se podaří získat klobouk, vystřídá se s hráčem uprostřed.³⁵

Závěr: Na závěr děti zhodnotí, co se jim na hře líbilo nebo nelíbilo a která role se jim hrála lépe.

12.00 hod. – 13.00 hod. oběd

13.00 hod. – 14.30 hod. polední klid

14.30 hod. – 15.30 hod.

5. 4. 4 Lesní košíková

Název hry: Lesní košíková

Cíl hry: rozvíjet obratnost, předvídavost a rozhodnost

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: les

Pomůcky ke hře: šišky, košík, provaz

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Vychovatel přiváže košík lanem na větev a mírně ho rozhoupe. Děti si připraví pět šišek a v přibližně stejné vzdálenosti vytvoří kruh kolem košíku. Úkolem je trefit co

³⁵ DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 98.

nejvíce šišek do koše. Každý má pět pokusů a až se všichni vystřídají, uzavře se první kolo a vyhlásí se nejlepší hráč. Poté proběhnou další kola, náročnost se bude zvyšovat tím, že bude košík rozhoupán více a hráči si zvětší vzdálenost od koše.³⁶

Závěr: Na konci dostane drobnou odměnu nejlepší střelec hry a proběhne reflexe aktivity.

15.30 hod. – 17.30 hod.

5. 4. 5 Cesta za pokladem

Název hry: Cesta za pokladem

Cíl hry: rozvíjet spolupráci, komunikaci a vytrvalost

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 2 hodiny

Prostředí hry: cesta v lese, na louce, nebo ve městě

Pomůcky ke hře: lístky s úkoly, poklad (sladkosti)

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Vychovatel podél cesty ukryje lístky s úkoly pro celou skupinu (např. řekněte pozpátku své jméno, vyluštěte zašifrovanou zprávu, zazpívejte krátkou písničku, vyjmenujte každý jednoho živočicha žijícího v lese apod.) a na konci uschová pod jehličí poklad se sladkostmi. Po cestě bude děti doprovázet asistent pedagoga, který bude sledovat plnění úkolů. Na posledním lísku bude napsáno, že v okolí deseti metrů je ukrytý poklad, který si mezi sebou všichni rozdělí.³⁷

Závěr: Na závěr děti sdělí, jak se jim dařilo spolupracovat a co se jim z úkolů nejvíce líbilo.

17.30 hod. – 18.30 hod.

5. 4. 6 Veselé básničky

Název hry: Veselé básničky

Cíl hry: napsat krátkou báseň

³⁶ DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 115.

³⁷ DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 131-132.

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: terasa, společenská místnost

Pomůcky ke hře: psací potřeby, papíry

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Děti utvoří dvojice a střídavě budou psát na papír krátkou větu. Ten, kdo začal, sdělí druhému poslední slovo z věty, přeloží papír a předá ho. Další věta se musí s tou první rýmovat. Věty by se měly psát tak, aby se na slovo na konci dal lehce vyhledat rým. Každý napíše několik veršů a nakonec básničky děti přečtou ostatním.³⁸

Závěr: Na závěr děti vyberou nejlepší básničku a autoři dostanou odměnu.

18.30 hod. – 19.00 hod. večere

19.00 hod. – 20.30 hod. relaxace a reflexe celého dne ve vířivce

20.30 hod. – 21.00 hod. večerní hygiena

22.00 hod. večerka

5. 5 Pátý den: středa

8.00 hod. – 8.15 hod. budíček

8.15 hod. – 8.30 hod. hygiena

8.30 hod. – 9.00 hod. snídaně

9.00 hod. – 10.00 hod.

5. 5. 1 Vizitka

Název hry: Vizitka

Cíl hry: nakreslit vlastní vizitku a posoudit, komu patří ostatní vizitky

Organizační forma: individuální

³⁸ DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*, 2004, s. 41.

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: společenská místnost nebo terasa

Pomůcky ke hře: papíry, pastelky

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Všichni si představí, že jsou umělci a budou mít za úkol nakreslit svou vlastní vizitku, která nebude obsahovat žádná slova. Děti si dají papíry tak, aby nikdo neviděl, co právě kreslí. Účastníci budou malovat jen obrázky nebo symboly, které je vystihují.

Vychovatel poté vizitky shromáždí a postupně ukazuje. Děti odhadují, co symboly znamenají a tipují, čím vizitka to právě je. Každý řekne svůj názor a tím zjistíme, kdo zná druhé nejlépe.³⁹

Závěr: Na konci každý řekne, co pro něj bylo při této aktivitě obtížné a čím vizitka byla nejvýstižnější.

10.00 hod. - 11.00 hod.

5. 5. 2 Monstrum

Název hry: Monstrum

Cíl hry: spolupracovat ve skupině a vytvořit živé monstrum

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: louka nebo společenská místnost

Pomůcky ke hře: žádné

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

³⁹ HERMOCHOVÁ, Soňa a Jan NEUMAN. *Hry do kapsy II: Sociálně psychologické, motorické a kreativní hry*, 2003, s. 7-8.

Pravidla hry: Děti budou mít za úkol vytvořit živé monstrum, které se bude dotýkat země pouze čtyřmi končetinami. Sestavené monstrum bude vydávat strašidelné zvuky a svým pohybem zkusí dojít do cíle vzdáleného od startu pět metrů. Všichni, kteří tvoří monstrum, se musí vzájemně dotýkat alespoň některou částí těla. Pokud dojde k přerušení celistvosti, musí se monstrum vrátit na start. Během přesunu nesmí být změněny končetiny, které se dotýkají země.

Po splnění úkolu lze náročnost zvýšit tím, že se sníží počet končetin, které se budou moci dotýkat země.⁴⁰

Závěr: Na konci proběhne reflexe, během které děti zhodnotí, jak se jim dařilo pracovat ve skupině a co by případně příště mohly zlepšit.

11.00 hod. – 12.00 hod.

5. 5. 3 Gordický uzel

Název hry: Gordický uzel

Cíl hry: spolupracovat se skupinou na rozpletení gordického uzlu

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: louka, společenská místnost

Pomůcky ke hře: žádné

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Děti se postaví do kruhu tak, aby se dotýkaly rameny. Všichni zavřou oči, zvednou levou ruku a chytí se někoho dalšího (vychovatel zkontroluje, aby se vzájemně nedrželi dva hráči vedle sebe), poté to stejné udělají s pravou rukou. Propletením skupiny vznikne gordický uzel. Úkolem bude rozplést ruce a vytvořit zpátky kruh, aniž by se někdo rozpjal (po rozpletení mohou hráči stát i zády do středu kruhu). Pokud bude nemožné uzel rozplést, vychovatel rozpjí jednu dvojici, kterou si zvolí skupina za klíčovou k vyřešení

⁴⁰ HERMOCHOVÁ, Soňa a Jan NEUMAN. *Hry do kapsy II: Sociálně psychologické, motorické a kreativní hry*, 2003, s. 21-22.

problému. V průběhu může být změněn způsob držení rukou, ale musí se zachovat základní postavení.⁴¹

V dalším kole se zapojí do hry i vychovatel a asistent pedagoga.

Závěr: Na konci děti zhodnotí, jak se jim dařilo spolupracovat a co bylo nejdůležitější pro rozpletení uzlu.

12.00 hod. – 13.00 hod. oběd

13.00 hod. – 14.30 hod. polední klid

14.30 hod. – 16.30 hod. děti budou upozorněny, aby si vzaly vhodné oblečení do terénu a pevnou obuv

5. 5. 4 Běh terénem s úkoly

Název hry: Běh terénem s úkoly

Cíl hry: rozvíjet spolupráci ve skupině, soutěživost a pohybové dovednosti

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 2 hodiny

Prostředí hry: les

Pomůcky ke hře: krepový papír nastříhaný na proužky, stopky

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Děti jsou rozděleny do dvou podobně silných týmů, ve kterých budou plnit následující běžecké úkoly.

Děti se v týmech chytí za ruce. Jejich úkolem bude následovat vychovatele, který poběží lesním terénem přes houštiny, vodu, kopce a klády. Za každé rozpojení rukou dostávají týmy trestné body. Tento běh by neměl zabrat více než 20 minut a po něm proběhne desetiminutová přestávka.

⁴¹ HERMOCHOVÁ, Soňa a Jan NEUMAN. *Hry do kapsy I: Sociálně psychologické, motorické a kreativní hry*, 2003, s. 29-30.

Na další závod je potřeba pomocí krepového papíru vyznačit pod prudkým kopcem start a na vrcholu cíl. Děti budou od sebe stát na startu v dostatečných rozestupech a na povel poběží do kopce. Vychovatel pozoruje, které družstvo jako celek doběhne nahoru nejrychleji. Na konci budou mít děti krátkou přestávku.

Na třetí závod vychovatel předem vyznačí krepovým papírem na stromy branky, ve kterých se bude konat slalomový běh. Děti budou běhat na čas postupně po jednom. Trať může vést rovinou, z kopce, nebo do kopce. Pokud je zvolena nejtěžší varianta - cesta z kopce, je potřeba vytvořit uzavřenější branky, které donutí děti běhat více do stran.⁴²

Závěr: Na závěr proběhne celkové vyhodnocení vítězů, kteří obdrží odměny. Dále proběhne reflexe, děti zhodnotí, co se jim dařilo, nebo naopak v čem dělaly chyby.

16.30 hod. – 17.30 hod. odpočinek a svačina, možnost využití deskových her

17.30 hod. – 18.30 hod.

5. 5. 5 Klubko

Název hry: Klubko

Cíl hry: popsat pozitivní vlastnosti ostatních dětí ve skupině

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: kdekoli

Pomůcky ke hře: klubko vlny

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Nejprve se pro inspiraci vysloví všechny pozitivní vlastnosti, které děti napadnou. Potom vychovatel vysloví jméno toho, komu hodí klubko, a řekne jeho pozitivní vlastnost (např. Klubko hodím Honzovi, protože se často usmívá). Vždy, než někdo klubko hodí, nechá si v ruce nit, a tím vznikne pavučina, která všechny propojí. Postupně se musí

⁴² NEUMAN, Jan. *Dobrodružné hry a cvičení v přírodě*, 2000, s. 230-231.

vystřídat všichni hráči. Proběhne diskuze o tom, co pavučina symbolizuje a jak všechny spojila - pokud drží skupina pospolu, bude silná a bude se jí dařit.⁴³

Závěr: Na závěr proběhne reflexe, děti zhodnotí své přiřazené pozitivní vlastnosti, popřípadě řeknou další.

18.30 hod. – 19.00 hod. večere

19.00 hod. – 20.30 hod. relaxace ve vířivce a finské sauně

20.30 hod. – 21.00 hod. večerní hygiena

22.00 hod. večerka

5. 6 Šestý den: čtvrtek (odpočinkový den)

9.00 hod. – 9.15 hod. budíček

9.15 hod. – 9.30 hod. hygiena

9.30 hod. – 10.00 hod. snídane

10.00 hod. – 12.00 hod.

5. 6. 1 Vaření oběda

Cíl: společná příprava oběda pro všechny, rozvoj spolupráce

Časová náročnost: 2 hodiny

Postup: Děti se společně domluví na jídle, které zvládnou uvařit, nebo jim případně vychovatel poradí. Poté si rozdělí úkoly a pod dozorem asistenta pedagoga uvaří polévku a jednoduchý hlavní chod pro všechny.

12.00 hod. – 13.00 hod. oběd

13.00 hod. – 14.30 hod. polední klid

14.30 hod. – 16.30 hod. procházka po okolí

16.30 hod. – 18.30 hod. relaxace ve vířivce, nebo hraní společenských her

⁴³ ZELINOVÁ, Milota. *Hry pro rozvoj emocí a komunikace*, 2007, s. 59.

18.30 hod. – 19.00 hod. večere- opékání špekáčků

19.00 hod. – 20.30 hod. společné povídání u ohně, reflexe pobytu a poté zpěv písní

20.30 hod. – 21.00 hod. večerní hygiena

22.00 hod. večerka

5. 7 Sedmý den: pátek

8.00 hod. – 8.15 hod. budíček

8.15 hod. – 8.45 hod. rozcvička

Rozcvička proběhne na louce a nebude fyzicky příliš náročná. Vychovatel začne předcvičovat cviky na protažení těla a pak každé dítě vymyslí jeden cvik, který budou ostatní opakovat. Cvičení bude zaměřeno na správné dýchání a prvky jógy.

8.45 hod. – 9.00 hod. hygiena

9.00 hod. – 9.30 hod. snídaně

9.30 hod. – 12.00 hod.

5. 7. 1 Hry na rozvoj důvěry

Cíl hry: prohloubení důvěry mezi dětmi a rozvoj soustředěnosti

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 2,5 hodiny

Prostředí hry: louka, les

Pomůcky ke hře: pařez, nebo jiné vyvýšené místo, 3 šátky

Počet účastníků hry: 8 (včetně pedagogů)

Věk účastníků: 5-18 let

Název hry: Ulička důvěry

Pravidla hry: Děti se postaví do dvou řad naproti sobě ve vzdálenosti 80 centimetrů a tím vznikne ulička důvěry. Vychovatel určí jedno dítě, které se postaví 15 metrů před dvojici a bude mít za úkol proběhnout uličkou tak, aby v ní nezpomalil. Dvojice ale uzavrou volný

průchod předpažením rukou. Až těsně před běžcem ruce zvednou. Před vyběhnutím se dítě zeptá, zda jsou všichni připraveni. Skupina odpoví: „Ano, jsme připraveni, běž!“ Až se běžec dostane k uličce, první dvojice zvedne ruce a postupně i ostatní. Hodnotí se, zda běžec nezpomalil a stejně se vystřídají všechny děti.⁴⁴

Název hry: Pád důvěry

Pravidla hry: Skupina si stoupne do dvou řad a předpažením rukou vytvoří záchrannou plošinu. Všichni se pevně postaví, mírně zakloní hlavu a soustředí se. Menší děti chytají nohy a větší (společně s pedagogy) hlavu a trup. Jeden dobrovolník si stoupne na mírně vyvýšený pařez zády k ostatním. Zkontroluje, že stojí uprostřed dvou řad a zeptá se, jestli jsou připraveni. Děti odpoví: „Ano, jsme připraveni, můžeš padat!“ Je důležité, aby při pádu dítě zpevnilo tělo, proto mu to vychovatel vždy ještě připomene.⁴⁵

Název hry: Procházka důvěry

Pravidla hry: Pro tuto aktivitu je potřeba najít různorodý terén, venku například místo blízko svahu, ve vnitřním prostoru lze využít schody. Na začátku se diskutuje o rizikových faktorech a obavách dětí. Potom proběhne rozdělení do dvojic, ve kterých se domluví, kdo z nich bude průvodce a kdo si zaváže oči. Na procházce důvěry se dítě se zavázanýma očima bude držet průvodce po celou dobu za paži a bude se řídit jeho pokyny. Je potřeba se zamyslet, co vše by měl druhý z dvojice vědět, aby se cítil bezpečně. Dvojice se vydají na procházku v určeném místě a průvodce upozorňuje na všechny překážky na cestě. Po deseti minutách je procházka ukončena a hovoří se o zážitcích během ní. Poté následuje výměna rolí ve dvojicích a postupuje se stejně. Na konci děti zhodnotí, jak se cítily jako nevidomé a naopak jako průvodci.⁴⁶

12.00 hod. – 13.00 hod. oběd

13.00 hod. – 14.30 hod. polední klid

⁴⁴ HERMOCHOVÁ, Soňa a Jan NEUMAN. *Hry do kapsy II: Sociálně psychologické, motorické a kreativní hry*, 2003, s. 35-36.

⁴⁵ HERMOCHOVÁ, Soňa a Jan NEUMAN. *Hry do kapsy II: Sociálně psychologické, motorické a kreativní hry*, 2003, s. 38.

⁴⁶ CANFIELD, Jack. *Hry pro výchovu k odpovědnosti a sebedůvěře*, 1998, s. 322-323.

14.30 hod. – 16.00 hod.

5. 7. 2 Společný erb

Název aktivity: Společný erb (obměna aktivity Košile, znaky, erby⁴⁷)

Cíl aktivity: vytvořit společný erb a rozvíjet kreativitu

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 1,5 hodiny

Prostředí hry: terasa nebo společenská místnost

Pomůcky ke hře: nůžky, tvrdé papíry, štětce, temperové a vodové barvy, fixy, pastelky

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Postup aktivity: Účastníci budou mít k dispozici dostatek typů barev k tvoření společného erbu. Nejprve budou mít za úkol nakreslit zážitek, aktivitu nebo cokoli, co je zaujalo na pobytu na tvrdý papír. Děti dostanou dostatek času na tvoření a potom své obrázky vystříhnou a nalepí na velký papír ve tvaru erbu, který ještě společně dozdobí.

Závěr: Na konci každý popíše, co a proč nakreslil a jaké barvy použil. Tento společný erb bude vzpomínkou na pobyt, proto si ho po příjezdu mohou děti vystavit i v domově.

16.00 hod. – 17.00 hod.

5. 7. 3 Výkřiky ve tmě

Název hry: Výkřiky ve tmě

Cíl hry: rozvoj spolupráce ve dvojici a rozvoj smyslového vnímání

Organizační forma: skupinová

Časová náročnost: 1 hodina

Prostředí hry: louka

⁴⁷ HRKAL, Jan a Radek HANUŠ. *Zlatý fond her II: výběr her a programů připravených pro kursy Prázdninové školy Lipnice*, 2002, s. 87.

Pomůcky ke hře: 6 šátků

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Děti vytvoří dvojice, ve kterých si vymyslí dvouslovný název a každý si přiřadí jedno slovo. Dvojice rozdělíme a postavíme proti sobě od sebe asi 50 metrů. Všichni si zavážou oči a na pokyn vychovatele začnou volat název svého partnera. Při tom budou poslouchat svoji přezdívku a podle hlasu se budou orientovat. Až se dvojice najde, sundají si šátky a pozorují ostatní. Hra končí, až se najdou všechny páry.⁴⁸

Závěr: Na závěr proběhne reflexe, dvojice zhodnotí, jak se jim dařilo a případně co jim dělalo problémy.

17.00 hod. – 18. 30 hod. odpočinek ve vířivce

18.30 hod. – 19.00 hod. večere

19.00 hod. – 20.30 hod.

5. 7. 4 Mars a Venuše

Název hry: Mars a Venuše

Cíl hry: diskutovat na dané téma, rozvoj komunikace

Organizační forma: hromadná

Časová náročnost: 1,5 hodiny

Prostředí hry: společenská místnost

Pomůcky ke hře: svíčky

Počet účastníků hry: 6

Věk účastníků: 5-18 let

Pravidla hry: Je vytvořeno klidné prostředí, zhasnuté světlo a zapálené svíčky. Děti jsou rozděleny na dvě skupiny podle pohlaví. Jedna skupina si sedne do kroužku kolem svíček

⁴⁸ Výkřiky ve tmě. *Hry, hry a zase hry* [online].

a diskutuje na dané téma, druhá zůstane v přítomnosti za nimi a pouze poslouchá. Po 15 minutách proběhne výměna a na stejnou otázku diskutují ti, kteří do toho doposud nemohli zasahovat. Je možné se ptát například na rozdíl mezi vztahem a přátelstvím, na typické vlastnosti jednotlivých pohlaví, nebo v čem jsou lepší muži než ženy a opačně.⁴⁹

Závěr: Tímto způsobem lze řešit i otázky týkající se pobytu: Co vám pobyt dal? Naučili jste se něco nového? Co se vám nejvíce líbilo?

20.30 hod. – 21.00 hod. večerní hygiena

22.00 hod. večerka

5. 8 Osmý den: sobota (odjezdový den)

7.00 hod. – 7.15 hod. budíček

7.15 hod. – 7.30 hod. hygiena

7.30 hod. – 8.00 hod. snídane

8.00 hod. – 10.00 hod.

Balení věcí, úklid chaty a odjezd ze Svojanova do Moravské Třebové stejným způsobem, jakým jsme přijeli. Vychovatel nejprve odveze tři děti do domova a mezitím asistent pedagoga zkontroluje celou chatu a předá ji. Potom přijede vychovatel pro ostatní. Oběd už proběhne běžně v dětském domově.

⁴⁹ FRANC, Daniel, Daniela ZOUNKOVÁ a Andy MARTIN. *Učení zážitkem a hrou: praktická příručka instruktora*, 2007, s. 178.

ZÁVĚR

Předkládaný bakalářský projekt navrhl týdenní letní pobyt pro děti z Dětského domova Moravská Třebová. Mezi cíle uvedeného pobytu patřilo zejména rozvíjet dobré vztahy ve skupině, komunikaci, spolupráci, pohybové dovednosti, mrštnost a kreativitu. Mimo jiné byl zaměřen také na prevenci a odpočinek.

Projekt byl tvořen pěti kapitolami. V první kapitole byla představena hlavní činnost Dětského domova Moravská Třebová, jeho okolí, přesná lokalizace, historie města a volnočasové aktivity, které Moravská Třebová nabízí. Dále byla uvedena historie a ekonomická situace Dětského domova Moravská Třebová. Kapitola obsahovala také informace o transformaci péče o ohrožené děti a mládež.

Druhá část byla věnována celkové charakteristice. Byl představen předmět, cíle a měřitelné ukazatele cílů projektu, potřebnost projektu a SWOT analýza. V neposlední řadě bylo v této části popsáno také místo, kde se bude pobyt konat.

V další kapitole byla uvedena možnost získání informací o harmonogramu projektu a o časovém programu dne. Součástí byly i údaje o technickém a organizačním zajištění projektu, personálním a materiálním zabezpečení a byl vyčíslen celkový rozpočet projektu.

Poslední kapitola byla věnována samotnému průběhu letního pobytu. Bylo možné zde najít podrobně rozepsaný průběh každého dne a aktivity.

Splnění cílů lze ověřit až po uskutečnění pobytu. Je důležité, aby po celou dobu vychovatelé pozorovali určité změny v kolektivu a pozorně naslouchali reflexi aktivit dětí.

LITERATURA A PRAMENY

Odborná literatura

CANFIELD, Jack. *Hry pro výchovu k odpovědnosti a sebedůvěře*. 1. Praha: Portál s. r. o., 1998. ISBN 80-7178-194-0.

DOLEŽALOVÁ, Edita. *Hry na dětské tábory*. 1. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0702-0.

FRANC, Daniel, Daniela ZOUNKOVÁ a Andy MARTIN. *Učení zážitkem a hrou: praktická příručka instruktora*. 1. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1701-9.

HERMOCHOVÁ, Soňa a Jan NEUMAN. *Hry do kapsy I: Sociálně psychologické, motorické a kreativní hry*. 1. Praha: Portál s. r. o., 2003. ISBN 80-7178-672-1.

HERMOCHOVÁ, Soňa a Jan NEUMAN. *Hry do kapsy II: Sociálně psychologické, motorické a kreativní hry*. 1. Praha: Portál s. r. o., 2003. ISBN 80-7178-673-X.

HRKAL, Jan a Radek HANUŠ. *Zlatý fond her II: výběr her a programů připravených pro kursy Prázdninové školy Lipnice*. 3. Praha: Portál s. r. o., 2002. ISBN 80-7178-660-8.

CHOUR, Jiří. *Receptář her: Náměty a návody pro vedoucí dětí mládeže*. 1. Praha: Portál s. r. o., 2000. ISBN 80-7178-388-9.

NEUMAN, Jan. *Dobrodružné hry a cvičení v přírodě*. 3. Praha: Portál s. r. o., 2000. ISBN 80-7178-405-2.

NITSCH, Cornelia. *300 nejzábavnějších her pro děti každého věku: Hry na ven, na doma i na cesty*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1729-6.

SARSBY, Alan. *SWOT Analysis: A Guide to Swot for Business Studies Students*. Spectaris, 2016. ISBN 978-0-9932504-2-2.

ŠTÁVOVÁ, Leona. *NEZLOB! Zásobník aktivit, kterými zabavíte dítě, kdykoli chcete*. Brno: Albatros media, 2019. ISBN 978-80-264-2615-8.

ZELINOVÁ, Milota. *Hry pro rozvoj emocí a komunikace*. Praha: Portál s. r. o., 2007. ISBN 978-80-7367-197-6.

Internetové zdroje

Asociace. *Hranostaj.cz* [online]. [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/hra4355>

Dětský domov Moravská Třebová: *Historie* [online]. [cit. 2021-8-27]. Dostupné z: <http://www.ddmtrebova.cz/>

Dětský domov Moravská Třebová: *Preventivní program* [online]. 2021, s. 3. [cit. 2022-3-15]. Dostupné z: <http://www.ddmtrebova.cz/wp-content/uploads/2021/09/2122PREVENTIVN%C3%8D-PROGRAM-nov%C3%BD.pdf>

Dětský domov Moravská Třebová: *Školní vzdělávací program* [online]. 2019, s. 4. [cit. 2021-8-16]. Dostupné z: <http://www.ddmtrebova.cz/wp-content/uploads/2019/09/%C5%A0VP.pdf>

Dětský domov Moravská Třebová: *Výroční zpráva* [online]. 2019, [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <http://www.ddmtrebova.cz/wp-content/uploads/2020/11/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD-zpr%C3%A1va20.pdf>

Dotkněte se stropu! *Hranostaj.cz* [online]. [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/hra3896>

Echalupy.cz: Chata Michaela- Svojanov [online]. [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: https://www.e-chalupy.cz/vychodni_cechy/ubytovani-svojanov-chata-pronajem-2023.php

Moravská Třebová: Základní informace o městě [online]. [cit. 2021-8-19]. Dostupné z: <https://www.moravskatrebova.cz/cs/o-meste/zakladni-informace-o-meste/>

Mrkvičky. *Hranostaj.cz* [online]. [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/hra4757>

Pardubický kraj: *Strategie transformace péče o ohrožené děti a rodiny na území Pardubického kraje* [online]. 2017, [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <https://www.pardubickykraj.cz/strategie-transformace-pece-o-ohrozene-deti-a-rodiny>

Výkřiky ve tmě. *Hry, hry a zase hry* [online]. [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: http://hryhryahry.wz.cz/vek/nad_8/vykriky_ve_tme.html

Zámek Moravská Třebová: *Historie zámku* [online]. [cit. 2021-8-9]. Dostupné z: <https://www.zamekmoravskatrebova.cz/o-zamku/historie-zamku/>

Informace získané osobním kontaktem

Téma: Historie Dětského domova Moravská Třebová. Informace poskytly zaměstnankyně Dětského domova Moravská Třebová, Moravská Třebová 21.3. 2022